

KURYER LITEWSKI

W WILNIE W SOBOTĘ DNIA 22 STYCZNIA V. S. 1816 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE

Gazeta Senacká, dnia 8 stycznia z *Petersburga* datowaná, zawiera Naywyższe rozkazy Jego CesarSKIÉY Mości, z których:

W datowanym d. 15 grndnia roku zeszłego (1815), przybyły do *Rossyi* z byłym Hospodarem Xięstwa *Woleskiego*, Xiążęciem *Ipsylantym*, tamieczny Bojar, *Alexander Negri*, mianowany został Rzeczywistym Radzcą Stanu, i przeznaczony do służby Cesarstwa Rossyjskiego, w kolegium Państwa stosunków zewnętrznych, z pensją odpowiednią randze, z ogólnych dochodów państwa.

Cesarz Jegomość, po roztrząszeniu przez Komitet ministrów przedstawienia Cywilnego Gubernatora Mińskiego, uznawszy za potrzebną ustanowić policyą w miastach nadetatowych teyże gubernii, *Nieswiżu i Radoszkowiczach* i w miasteczku *Druł*, przez ukaz dnia 24 listopada rozkazał, potrzebną na utrzymanie tych policy sumę, w *Nieswiżu* rubli 730, w *Radoszkowiczach* rubli 510, w *Druł*, rubli 590, odnieść na rachunek miejsc obywatelskich.

Przez rozkaz Naywyższy, z dnia 14 grudnia, *Taganrogskiego* sądu handlowego Prezydent, Rzeczywisty radzca stanu, *Szaufus*, na własną prośbę, uwolniony został od obowiązków, z połową gazy, po 1000 rubli narok.

Rozkazem nay wyższym, dnia 19 grudnia, Miński Gubernator wojenny, Jenerał Major artylleryi, *Ihnatjew*, stosownie do swéy prośby, otrzymał urlop do dnia 15 marca, a razem z jego uwolnieniem zniesione zostało miejsce Wojennego Gubernatora w *Mińsku*.

Przez rozkaz dnia 17 grudnia, Cesarz Jegomość, stosownie do opinii Komitetu Ministrów, Profesora Adjunkta, dającego lekcye w szkole handlowéy w *Moskwie*, mianował radzcą nadwornym.

Podług gazety, *Ruski Imwalid*, z dnia 12 stycznia: Przez Rozkaz dzienny dnia 6 t. m., półszwadronowi żandarmów gwardyi nadane zostały prawa i prerogatywy, półkóm staréy gwardyi właściwe

Naznaczeni Dowódcami brygad: Dowódzca zciey brygady 5tey dywizyi pieszéy, jenerał major *Nabokow*, Dowódcą zciey brygady dywizyi grenadyerskiéy; a téy brygady Dowódzca, Jenerał major, *Karpienkow*, Dowódcą zciey brygady 5tey dywizyi pieszéy.

Jenerał major, *Łośnikow*, znajdujący się przy Naczelniku dywizyynym, zgiey dywizyi grenadyerów, uwalnia się ze służby, z wolnością noszenia munduru.

Wymazuje się z listy, małorossyjskiego półku kiryssyerów kornet, *Szmeling*, za nie powrócenie przez długi czas do półku.

Podług petersburskiéy gazety akademickiéy, z dnia 11 stycznia, przybyli do *Petersburgá*, od

5 do 9 t. m. Jenerał adjutant, *Uwarów*, z *Kijowa*; Inspektor całéy artylleryi, jenerał artylleryi, Baron *Meller-Zakomelski*, z *Warszawy*; Jenerał-Major, Dowódzca półku konnych strzelców gwardyi, *Potapow*, z *Nowogrodu*; Adjutant bokowy, Hrabia *Apraksin*, z *Warszawy*; Kamerher, Hrabia *Chreptowicz*, z dóbr swoich w gubernii Witebskiéy; Hrabia *Brey*, posłaniec bawarski; Admirał, *Spirydów*, Dowódzca naczelný portu rewelskiego, z *Rewla*; Pruski Kamerher *von Offenberg*, z *Nitawy*; Hrabia *Platow*, Podpułkownik, z *Warszawy*; Inspektor klas korpusu paziów, półkownik *Odedesjon*, ze *Eskowa*.

Wilno dnia 19 stycznia.

Wileński zakład Dobroczynności otrzymał w miesiącach listopadzie i grudniu następnie wyszczególnione ofiary nadzwyczajne: z *Maskarady*, danéy przez *P. Köhr* na rzecz zakładu Dobroczynności zít 1298 gr 10. — Ofiarowali przy wizycie domu: *M. E.* i *Z. S.* zít 6 gr 20; *Gotlib Haak* zít 5 gr 20; Osoba niewiadoma zít 20; w karbonie znaleziono zít 89 gr 3. — *J. W. Prałat Pustowski* przysłał wełny funtów 66; *W. Huwaldt* Prez. uczynił ofiarę z należący mu od Domu Dobroczynności opłaty kabakowéy do d. 4 lipca; *P. Meryng* zasadził własnym kosztem w ogrodzie zakładu Dobroczynności 12 drzew owocowych. — Osoba niewiadoma przysłała masła faskę jednę.

z Warszawy dnia 13 stycznia.

Wczoray, dnia 12 b. m. wyjechał z téy stolicy do *Petersburga* Jego Cesarzewiczowska Mość *W. X. Konstanty*.

Rozkaz dzienny

W *Warszawie* dnia 31 Grudnia 1815.
12 Stycznia 1816.

Odjeżdżając na czas niejaki do *Petersburga*, poruczam w niebytności mojej kommendę woyska Polskiego i stér Wydziału Wojennego w Królestwie Polskiem Jenerałowi piechoty *Zajaczkowi*; co zaś do woysk Rossyjskich, znajdujących się w témże Królestwie, te zostawac będą pod rozkazami Mojego Szefa Sztabu Głównego, Jenerała Majora *Kuruty*, któremu oraz polecam Instrukcyą woyska Polskiego, i wszystko, co się tycze porządku służby frontowéy. — Oddział woyska Polskiego zebrany we Francyi, a świeżo do Kraju przybyły, aż do dalszéy mojej dyspozycyi, równie zostawac będzie pod rozkazami Jenerała-Majora *Kuruty*.

O czém uwiadamiając woyska, polecam ściśle dopełnienie niniejszego rozkazu.

Jenerał-Major *Kuruta* znosić się winien w szczegółach służby z Jenerałem piechoty *Zajaczkim*.

Naczelný Wódz
Konstanty
W. X. R.

(podpisano)

Dnia 10go b. meaj JW. Namiestnik zwiedził więzienie tutejsze, *Prochownią* zwane, a przekonawszy się o zachowanym porządku, raczył oświadczyć ukontentowanie swoje Intendentowi tego więzienia, Panu *Hiz Jeff*, zasłużonemu Officerowi.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

FRANCYA

Gazeta *Korrespondenta hamburskiego* donosi, z *Paryża* pod dniem 5 stycznia: „Lord *Wellington* dawał zawczora swietny bal na pożegnanie. — Zawczesna jest pogłoska, o mającym nastąpić rozdawaniu orderu wiernosci. — Amerykański Jenerał *Scott*, który się wstawił pod czas ostatniéy wojny i okryty został pełnemi chwały ranami nad *Chiparą* i *Niagarą*, znajduje się od kilku dni w *Paryżu*. Przybył do *Francyi*, dla poratowania zdrowia. — Pani *Lavalette* siedzi dotąd w więzieniu *Conciergerie*; zajmuje ona izbę, w której siedział Marszałek *Ney*, a dawniemy jeszcze znajomy *Georges*. Mylnie jedna z gazet tutejszych doniosła, iż Pani *Lavalette* do swojego mieszkania powróciła. — Wczora obchodzona była u dworu uroczystość familiyna, jako pamiątka d 3 stycznia 1796, w którym *Madame* przyjmowana była w *Bazyli* przez Kommissarzów Cesarsko - Austriackich. — Sławny Chemik *Guyton de Morveau* umarł d. z t. m., w 81 roku życia.

Paryż dnia 7 stycznia. Po nader żwawém i burzliwém posiedzeniu, prawo powszechnego przebaczenia przyjęte zostało w Izbie Deputowanych większością 334 głosów przeciw 32. Umieszczamy treść tego ważnego prawa, z załączkami w niem odmiannami i dodatkami:

Art. 1) Wszystkim tym, którzy wprost lub ubocznie należeli do buntu i przywłaszczenia praw przez *Napoleona Bonaparte*, udziela się zupełne przebaczenie, jednakże z następującemi wyjątkami:

2) Wyrok z dnia 24 lipca rozciągać będzie i nadal moc swoją do osób objętych artykułem pierwszym tegoż wyroku.

3) Królowi wolno jest, w przeciągu dwóch miesięcy, od chwili ogłoszenia niniejszego prawa, oddalić z *Francyi* wszystkie osoby objęte artykułem drugim pomienionego wyroku, które on w nim pozostawi, i które jeszcze do żadnego sądu powołanymi nie są. W tym przypadku mają one opuścić *Francyę* w przeciągu czasu, oznaczyć się mającym, i pod karą *wygnania* nie powrócą do niéy bez wyraźnego zezwolenia J. K. Mci. Również może Król odjąć im wszelkie dobra i pensye.

4) Plemiennicy, dzieci i potomkowie *Napoleona Bonaparte*go, jego stryjowie i ciotki, jego synowcowie i synowice, jego bracia, ich żony i ich mężowie, wywołani są na zawsze z królestwa, i pod karą śmierci, 91szym art. księgi prawa kryminalnego opisaną, wynieść się z niego mają, w przeciągu jednego miesiąca. Nie mogą w niem używać żadnych praw obywatelstwa, żadnych dóbr, tytułów i pensy, które im, *titulo gratuito*, były nadane, a w przeciągu 6 miesięcy, mają wyprzedać dobra wszelkiego rodzaju, które *titulo oneroso* posiadają

5) Niniejsze powszechne przebaczenie nie rozciąga się na tych, przeciw którym, przed ogłoszeniem niniejszego prawa, poszukiwania prawne albo wyroki sądowe zasłyły. Poszukiwania te dalej prowadzone, a wyroki stosownie do prawa spełniane być mają.

6) Niniejszém powszechném przebaczeniem

nie są objęte występki przeciw partykularnym, w jakim bądź czasie popełnione. Osoby, które się ich dopuściły, scigane być mogą, stosownie do brzmienia praw.

7) Ci z królobóyców, którzy, uragając się z nieograniczonéy prawie dobroci, głosowali za podanym przez przywłasczyciela aktem dodatkowym, albo sprawowanie urzędów od niego przyjęli, i przez to jawnie się okazali nieprzyjaciółmi prawego rządu, wywołani są na zawsze z królestwa i obowiązani pod karą wygnania wynieść się z niego w przeciągu jednego miesiąca. Nie mogą w niem żadnych praw obywatelskich używać, ani téż żadnych dóbr, tytułów i pensy posiadać.

Gdy artykuł przeciw królobóycóm, w posród okrzyku: Niech żyje Król! przyjęto, dały się słyszeć złozy posłów cudzoziemskich słowa: „Tu idzie o sprawę królów. Izba oświadczyła się za sprawą wszystkich Królów.”

Gdy wczora roztrząsanie prawa względem przebaczenia powszechnego zakonczono, zostało jeszcze zapisanych 42 mówców, którzy za wniesionym przez ministrów projektem, a 29, którzy o poprawienie Kommissyi mówić chcieli. Między pierwszymi byli *Alexis de Noailles*, *Bourrienne* &c.

Król odmówił przyjęcia powinszowań na nowyrok od *Institutu*; gdyż się tam jeszcze Królobóycy znajdują. — Puszczono w kurs, za summę 10,000 fr. nową i bardzo piękną pięcio-frankową monetę. — Pod *Pezenas*, d 24 grudnia, postylnikowi z *Madrytu*, zabrano wiezione przez niego papiery.

W gazecie berlińskiéy czytamy z *Paryża*: „Król odbywał rewiję gwardy, przemówił do nich temi słowy: „Przyjaciele, kontent z was jestem. Dowody przywiązania i poświęcenia się waszego wzruszają mnie. Polegam na was. Powiem do was z *Henrykiem IV*: „Z zaufaniem mogę was wystawić przeciwko przyjaciółom i nieprzyjaciółom moim.“ Przemowa ta wzbudziła w żołnierzach najwyższy zapal. Potém Jenerał *Lauriston* wezwał ich do wykonania przysięgi. Wykonali ją z podniesionemi rękoma i mocnym głosem.

Nie bez przyczyny zapewne wydano też na jaw biografią Członków Konwencyi narodowéy 1792. — Poseł turecki był także na posiedzeniach, w czasie odbywania się sprawy *Lavalette* — *Xiażę Angouleme* znajdował się dnia z t. m. w *Bordeaux*. Spodziewany jest na powrót do *Paryża* na d. 15ty.

Gazeta ryzka *Zuschauer* zawiera z *Paryża*: „Wyrok z d. 20 grudnia, Pozwala oficerom, rodowitym Francuzom, znajdującym się w obcém służbie, powracać do oyczyzny, z zakresleniem czasu do d. 1 marca 1816. — Wiadomość, że *Mocarstwa* sprzymierzone zawarły tu traktat w celu powściągnięcia *Barbaryczyków*, jest zupełnie bezzasady.

Gazeta *Journal de Paris*, z d. 27 grudnia, zawiera, pod tytułem: *Rozmarte Wiadomości*, bardzo ostrą allegoryą wymierzoną przeciw narodowi angielskiemu, pod imieniem *Kartagińczyków*. — Taż gazeta doradza, ażeby wypędzić wszystkich *Parów*, którzy *Bonaparte*go powtórnie uznali.

Od granic francuzkich dnia 6 stycznia.

Z podziwieniem czytano w gazecie *Courier*, z dnia 21go grudnia, długi artykuł o krzysciach, jakieby miała *Francya*, gdyby Xiążę *Orleans* nad nią panował. Zbija wprawdzie taż gazeta w następnym numerze pomieniony artykuł; ale zbijanie to nie jest tak mocne, żeby mogło obalić szkodliwe wrażenia, jakie artykuł ten sprawić może.

Zdaje się, iż jest zamiar odnowienia Izby Deputowanych. Nie czyni ona wszystkiego tak dobrze, jakby czynić mogła: gdyż nie jest jednomyślną; a Członkowie, których wielka liczba składa się ze starodawnéj szlachty, mało się frasuują o sprawę narodu.

Od kilku dni lękano się o zdrowie Króla; jednakże słabość jego nie pociągnęła za sobą niebezpiecznych skutków. — Nie podobna do wiary, że się Rząd znówu miał starać, iżby 15 tysięcy Anglików w okolicach *Paryża* pozostało.

A U S T R Y A

(Z gaz: *Journ. de Francf.*) D. 1 stycznia Marszałek polny, *Szwarcenberg* i Jenerał *Langenau*, wyjechali do *Medyolanu* — Ciągłe przez nasze okolice idą woyska różney broni, które się do *Węgier* i *Morawii* udają — Hrabini *Silenska* otrzymała od rządu pasporta na wyjazd z państwa. Stara się ona dóm swój wypuścić na lat kilka — Według urzędowych wiadomości z *Trypolu*, pod 7 października, *Deu* obowiązał się, nie tylko powazać na przyszłość banderę austryacką, ale nawet wynagrodzić poczynione szkody poddanym austryackim przez *Trypoliczyców*. Kazał też uwolnić okręt austryacki, niedawno przez korsarza tegoż kraju zabrany. Już rządy algierski i tunetański, stosownie do rozkazu Sultana, wydały potrzebne rozporządzenia względem bezpieczeństwa bandery austryackiey — Donoszą z *Egiptu*, że *Mehemed-Aly-Basza*, wielkorządca tej prowincyi, d. 25. paździer. z *Kairu* do *Alexandryi* przybył. Za przyczynę tego niespodziewanego przybycia, oznaczają, że lekarze radzili mu użyć odmiany powietrza dla poratowania zdrowia. Czas odkryje rzetelną przyczynę. Według tychże wiadomości: *Mehemed* chce w *Alexandryi* stawić dla siebie pałac, i na przyszły czas tam mieszkać: ostatnie rozruchy, w *Kairze* zaszłe, stały się mu powodem do téj nieufności — Według Korrespondenta hamburskiego, Xiążę następcę austryacki wkrótce do *Włoch* ma jechać — *P. Reiner*, Sekretarz gabinetowy zmarłej królowey *Sycylijskiej*, przybył tu z *Neapolu*, mając jechać na posła przy dworze niderlandzkim.

W Ł O C H Y.

(Z gaz. *Oest. r. Beob.*) Odprawiło się otwarcie kolegium jezuickiego w *Viterbo*. Wezwani do Hiszpanii jezuici przybyli do *Madrytu* dnia 24 listopada, i od Króla łaskawie przyjęci zostali — *Venus de Medicis* i inne dzieła sztuki, przez Francuzów zabrane, do *Florenyji* powróciły. Oddział woysk austryackich, w paradzie, z grającą muzyką, wyszedł na ich spotkanie, a potem towarzyszył, aż do gmachów akademii sztuk, gdzie te dzieła zostały złożone, i wkrótce na widok publiczny wystawione będą. — W woysku sardyńskiem mają zaysdz odmiany, zbliżone do systematu pruskiego: 12 regimentów prowincjonalnych zostaną wcielone do 12 regimentów służbowych: korpusy te składać się mają ze 4ch batalionów, po 1000 ludzi,

w sobie mających. Kompanije grenadyerów regimentów prowincjonalnych wcielają się do gwardyi królewskiej. Pierwszy batalion każdego regimentu w ciągłej jest czynności, 3 inne zmieniają się nawzajem w odbywaniu służby. Do téj liczby woyska przydają się jeszcze 2 bataliony strzelców, i batalion weteranów, 3 bataliony inwalidów pełniących służbę: jazda, karabiniery królewscy, korpus artylleryi i korpus żołnierzy morskich. Zupełna liczba woyska jest wyżey 70,000 głów.

Korrespondent hamburski zawiera z *Rzymu* pod 24 grudnia: Wysłany od Xiążęcia *Mettelnichá* gońiec, przywiózł Oycu ś wiadomość, że Cesarstwo Ichmość Austryaccy wielki t dzień w *Rzymie* chcą odprawić: ale proszą, żeby dla ich przyjęcia i przez czas bawienia żadnych przygotowań i uroczystości nie sporządzono. — Papież przeznaczył 75,000 sztuków na wybudowanie nowego skrzydła w pałacu watykańskim. Má w nim być oddzielna galerya dla dzieł sztuki, z *Francyi* odzyskanych. Sławny *Canova* ma być jéy dyrektorem.

Podług gazety wiedeńskiej *Oester Beob.* d. 17 grudnia w *Neapolu* uroczystie rozdawane były medale zasługi, dla żołnierzy cesarsko-austryackich, którzy się tu na załodze znajdają. — D. 18 grudnia poseł francuzki dawał w *Rzymie* wielki obiad, na którym, kardynał Sekretarz stanu *Consalvi*, członki ciała dyplomatycznego, różni lordowie angielscy, wiele prałatów i różnych znakomitszych znajdowało się osób. — D. 21 grudnia rozbiły się 4 okręty w uściu *Tybru*, około rozwalin dawnego portu *Trajana*. — D. 27 grudnia, (podług gaz. powsz. niem.) odprawiły się zaślubiny starszey córki *Lucyana Bonapartego* ze starszym synem xiążęcia *Gabrielli*: błogosławił proboszcz kościoła ś. *Wawrzyńca*, do którego parafii *Lucyan* należy. — Ciągłe robią się przygotowania w mieszkanich dla spodziewanych tu Cesarstwa Ichmość, i mających im towarzyszyć panów austryackich. — Admirał, *Lord Exmouth*, tu przybył, i odwiedził przyjaciela swego *Lorda Bentynka*. — Poseł sardyński przy papieskim dworze, *Margrabia Saturnino*, na téż godność do *Neapolu* wyjeżdża. — W marcu ma nastąpić wielka promocya Kardynałów. Liczą 28 prałatów i innych duchownych, którzy kapelusze otrzymać mają. — Akademia *Lukieska* odbyła kilka posiedzeń, na których zwawo rozmawiano względem dystynkcyi, jaką mają uczynić dla powracającego *Kinowy*, podawano: popiersie bronzowe, kantatę wjazd tryumfalny etc. — Na gościncach między *Neapolém* a *Rzymem* więcéj teraz jest bezpieczeństwa; między *Terraciná* i *Neapolém*, co tysiąc kroków, stoją pikiety austryackie. W neapolitańskim kraju, równie jak w papieskim proszący dostają eskortę kawaleryi. — Król neapolitański kazał kończyć roboty, około nowéj drogi konsularnéj, z *Aquila* do *Popoli*: za jéy dokończeniem otworzy się prosta, a nader korzystna komunikacya, między *Abruzzá* i stolicą.

N I E M C Y.

(z gaz: *Journ. de Francf.*) Wieczorem d. 8. stycznia, Xiążę *Nassau Weilburg*, idąc na schody, appoplexyą uderzony, życie zakończył; a że był sam jeden, i nie słyszano, iak on spadł, niewiadomo zgoła, jak długo w stanie tym zostawał. Wszelki ratunek sztuki lekarskiej stał się nieużytecznym: nie żył nad 12 godzin po tym przypadku; umarł o godzinie 9 przed południem. Xiążę następcę stosownie do układów familiynych objął rządy. — D. 4 stycznia, pod austryacką eskortą, przyszedł do *Ratysbony* nowy transport pieniędzy, z 19 wozów złożony, nazajutrz do *Wiednia* wyszedł. — Xiążę następcę bawarski z małżonką swą do *Monachium*

z *Saltzburga* powrócił — Hrabia *Münster*, jadąc do *Londonu*, przybył do *Frankfurtu* nad *Menem*, d. 11. stycznia — Baron *Albini*, (poseł austr. na sejm niemiecki) umarł w nocy z 8 na 9 t. m. po kilkumiesięcznej chorobie — Zdaje się, że poselstwo Hrabiego *Funchal*, posła portugalskiego, nie samo tylko powinszowanie Papieżowi szczęśliwego powrotu do państw swoich, ma na celu; ma on podobno zlecenie, starać się u Ojca ś. o dyspensę, od zachodzącego pokrewieństwa, między Xiężniczką *Maryą Teresą*, córką Xięcia Rejenta portugalskiego z królem hiszpańskim, *Ferdynandem VII*. Matka xiężniczki jest infantką hiszpańską, a siostrą Króla — D. 2. stycznia, Król saski z xiazętami domu swojego wyjeżdżał na rewiję wojsk, które z *Francji* powróciły — Rada stanu kantonu *Freyburskiego* wydała wyrok, uznający za niezdolnych do służby, tych wszystkich oficerów, którzy po 20 marca (r. p.) zaciągnęli się pod chorągwie *Bonapartego*; podoficerowie zaś, za powrotem do kraju, skazani będą na więzienie od zech do 12stu miesięcy, i, podług okoliczności, na czci i praw politycznych utratę — Podług *Korresp. hamb.* Xiazę *Kazumowski* z *Paryża* do *Wiednia* przybył — Z *Hamburga* piszą pod 15 stycznia: niezwyčajny terazniejszy porze, anayprzyjemniejszy mieliśmy dziś widok, przybywających 50 okrętów z *Anglii*, *Francji*, *Portugali*, *Ameryki*, i innych stron świata, bogaty niosących ładunek. — D. 14. stycznia obchodzono w *Hamburgu* uroczystość zawarcia pokoju.

A N G L I A.

Korespondent Hamburski z Londonu pod 9 stycznia, umieścił list Xiazęcia *Wellingtona*, pisany do sekretarzów towarzystwa *Obrony wolności Religijnej*, pod dniem 28 listopada, jako odpowiadający na list ich do Xięcia pod 24 pisany, względem rozruchów i prześladowania protestantów we *Francji* południowej; w którym wyraża, iż nie jest rzeczą niezwyčajną, że, w czasie tak ważnym dla znaczenia politycznego i słabości rządu, w narodzie tak rozróżnionym, co do wyznań i mniemań politycznych, powstają partye, które sobie za hasło religiją obiorą, i że strona słabsza od mocniejszej ucierpi, albo, że osoby mocniejszej różnych dopuszczają się nadużyć; ale rząd wszystko, co mógł uczynił, dla położenia końca tym rozruchom, i udzielenia opieki poddanym J. K. Mości; dalej wspomina o wyrokach Królewskich w tej rzeczy wydanych &c. Gazety angielskie wyrażają, że list ten Xiazęcia *Wellingtona* stał się przekonaniem, iż wiadomości przez towarzystwo tollerancji otrzymane nie bardzo są bezstronne i nie bardzo z tolerancją zgodne. Gazety nasze napełnione są rozprawami przeciw tej rzeczy i za nią.

Mówią tu, że Marszałek *Victor* mocno skrzywdził *P. Broughton*, Porucznika gwardyi angielskiej, który go nie chcąc łokciem trącił, a chociaż marszałek za to grzecznie był przepraszany, iednakże tak mocno pięścią ugodził, iż oficera z nóg zwałił. Rzecz ta wytoczyła się przed sąd wojskowy, który porucznika lekko upomniał. — Wojsko angielskie, które jeszcze we *Francji* zostawać będzie składa się z 9 półków jazdy i ze 22 piechoty — Podług naszych gazet, strzelono do Xięcia *Angouleme*, gdy do *Tuluzy* wjeżdżał. Kula miała mu policzek obrazić. Sprawcę tego, żołnierza, poymano, przywiązano koniowi do ogona i tak do więzienia zaprowadzono. — Statek *Apodoca* przybył do *Havannah* od brzegów *Afryki* z ładunkiem 297 niewolników. Ładunek ten z okrętem, iak gazety nasze uważają, oszacowany był 50,000 f. s.: ponieważ cena ludzkiej pracy przy terazniejszym ściśnieniu handlu bardzo się podniosła. — Fregata *Phaeton* wypłynie wkrótce z *Spithead* do wyspy ś. *Heleny*. Gubernator, *Sir Hudson Lowe* i kom-

missarze cudzoziemscy tamże się na niey udadzą. — Ostatniego wtorku 4 statki przewozowe, mające na sobie 240 ludzi z 66 półku, wypłynęły z *Portsmouth* do ś. *Heleny*. Półkownik *Dodgen* z resztą półku 580 ludzi, za pierwszym pomyślnym wiatrem tamże się uda. — Arcy Xiazęta Austriacy odwiedzali *Oxford* i oglądali znajdujące się w miejscu tém osobliwości. — Jenerał *Prevost*, na którego sąd wojskowy, mający rozpoznać postępowanie jego w *Ameryce północnej*, odłożony był do miesiąca kwietnia, umarł w piątek, we 44 roku życia. — Ostatniego piątku siadło na okręt do *Francji* 500 jeńców wojskowych francuzkich. Znajduie się ieszcze j.ńców tych w *Anglii* około 7000, dla przewiezienia których naięto 19 okrętów. — *P. Bagot*, który mianowany iest posłem naszym do *Ameryki*, popłynął już tam z *Portsmouth* na fregacie *Niger*. — Ponieważ wiele tkaczów zostaje teraz w *Anglii* bez roboty, przeto wprowadzanie jedwabnych towarów francuzkich, iak mówią, zabronione będzie. — W *Anglii północnej* i *Szkocji południowej*, powódz wielkie szkody porobiła. — Do *Portsmouth* przybył okręt *Jalouse* z *Jamaiki*, i przywiózł 1,200,000 dolarów, z których 900,000 dolarów na rachunek rządu hiszpańskiego. Ładunek ten przybył z *Veracruz*, a teraz ma przejść przez *Anglię* do *Hiszpanii*. — Sekretarz tutejszego poselstwa francuzkiego, *Baron Montalembert*, zajmie mieyce Xięcia *Otrante* (*Fouché*), jako poseł przy dworze drezdeńskim. — Policya paryzka, szukając *Lavaletta*, kazała także przetrząść mieszkanie Lorda *Combermere*.

W gazecie ryżkiéy *Zuschauer*, czytamy z *Londonu*, pod 5 t. m.: „List prywatny z *Madrytu*, który iednak na żadną wiarę nie zasługuie, bo doniesienie jego z żadnej innéj strony nie zostało potwierdzone, pisze, że w ogrodzie *Aranjuez* właśnie, gdy się Król przechadzał, padł wystrzał, który żołnierza iednego z gwardyi bokowéy, śmiertelnie ugodził. — Podług listu z *Nowego Jorku* pod d. 5 grud., ścisła odbywa się po wszystkich wojennych okrętach amerykańskich indagacya, czy się w osadach ich nie znajdują rodowici Anglicy; tych odprawiają ze służby, ale ich jednak Rządowi angielskiemu nie wydaia. — Gazeta *Morning Chronicle* podae ieszcze, co następuje, jakoby szczeguły do sprawy Marszałka *Neja* należące: Pan *Berryer* w obronie swojej miał uczynić obszernie porównanie postępowania *Ludwika XVIII.* z postępowaniem Marszałka: że Król, uznawszy wszelki opór za bezskuteczny, a nawet i niebezpieczny, uległ okolicznościom i *Paryż* opuścił. *Ney* znajdując się w takimże położeniu, podobnie sobie postąpił. Ale o tej części obrony zabroniła Policya wspominać gazetom paryzkim. Gdy Izba Parów udała się na namowę do przyległej sali, Jenerał *Collard* miał mówić z żywością przeciw temu, co nazywał zapalczywém postępowaniem większości, a mianowicie siedzących w Izbie Parów dawniejszych *Emigrantów*, i potem się oddalił. Nikt na to żadnego nie uczynił zarzutu, przez kilka chwil głuche panowało milczenie, po czém Izba znowu namowę swoją kończyła. Na murze, pod którym *Neja* rozstrzelano, miano znaleźć buntownicze do zemsty podżegające pismo, które przez policyą natychmiast zdarzte zostało. „

S Z W E C Y A I N O R W E G I J A.

Gazeta, *Journal de Francfort*, ze *Sztokolmu* pod 22 grudnia, umieściła akt spólnie przez sejm norweskki i sejm szwedzki postanowiony, opisujący stosunki konstytucyjne tych królestw:

„*My Karol etc. czynimy wiadomo:*

Sejm królestwa norweskkiego i sejm królestwa Szwedzkiego, na nasze króleskie podanie, zgodziły się i postanowiły, ułożyć akt szczególny, dla oznaczenia stosunków konstytucyjnych między Nor-

2 Komitet główny potrzeb wojennych, za Naywyższym JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI rozkazem ustanowiony w mieście Gubernskim Wilnie, mając zakomunikowaną przez Prezydenta swego JWgo Jenerała od Infanteryi Wojennego Gubernatora i Kawalera Rzymskiego Korsakowa, Expedycyą JW. zarządzającego w Ministerium Policyi, z datą 31 oktobra ominionego roku, za Numerem 1403 do tegoż JW. Jenerała Gubernatora adressowaną, z objawieniem Naywyższego rozkazu: ażeby czynności Głównemu Komitetowi poruczone, to jest obliczenie dostarczeń za kwitami, poczynionych przez obywateli na rzecz woysk Rossyyskich, ile bydź może nayspieszniey ukończone były; w celu jak nayrychleyszego skutecznienia tey Monarszey woli, dążący do ogólnego dobra mieszkańców Wileńskiew, Grodzieńskiew i Mińskiew Guberniów, oraz Białostockiego obwodu; obrócił wszelkie ze strony swojej starania ku uzupełnieniu, ile bydź może nayrychley wzmienioney czynności, która ażeby opóźnioną niezostała, spowodu wpłynąć mogących następnie do dzieł Komitetu Głównego kwitów; (jeżeli te jeszcze u obywateli znajdują się) Główny Komitet zakreślił ostateczny termin na wnieśienie do powiatowych Marszałków, zalegających do tego u obywateli kwiatacyow, dzień pierwszy Marca zaczętego roku, i takowy przez Komitety Gubernskie, obywatelom ogłosił. A dla spieszniejszego zawiadomienia o tém mieszkańców wzmienionych powyżey prowincyy; Komitet powtarza w niniejszém obwieszczeniu, powyższe swoje postanowienie z zastrzeżeniem: że gdy przed pierwszym następującego miesiąca marca, obywatele kwitów znajdow.ć się u nich mogących, w kancellaryach powiatowych Marszałków nie złożą; stratę więc ztąd wynikającą, własnemu opóźnieniu, przypisza. — Januaryi 15 dnia 1816 roku w Wilnie. Członek Komit. Gł. i Kawaler Tomasz Umiastowski.
Sekretarz Konstanty Nowomieyski.

z Kancellarya Litewsko-Wileńskiego Cywilnego Gubernatora, skutkiem odewy Komissyi Rządowej sprawiedliwości Królstwa Polskiego, zawiadamia Stanisława Towiańskiego Dzierżawcę wsi Kurudowa, iż na zaspokojenie domierzoney mu krzywdy przez Grzegorzewskiego i Nacewicza w spowodzeniu konia z powózką, Sąd Policyi poprawczy Obwodu Warszawskiego, nadesłał do wspomnioney Komissyi pieniądze w ilości złch Poll. 213; dla odebrania których, czy sam ma się iawić, lub też wskaże miejsce, gdzieby takowe preysłane bydź miały? Kancellarya uprasza o zawiadomienie. Januaryi 19 dnia 1816 Roku. Sekretarz Antoni Wiszkowski.

3. Od Litewsko Wileńskiego Cywilnego Gubernatora.

Ogłasza się iż ustanowiony w mieście Moskwie za Naywyższym JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI rozkazem Komitet, na zawarcie umów względem dostarczenia dla Armii sukna, wzywa utrzymujących sukienne fabryki, aby bez zwłoki czasu raczyli stawić się w onym osobiście, lub przez prawnie umocowanych Plenipotestów, celem załatwienia téy koniecznéy potrzeby skarbu, a JW. Minister wnątrznych interessów wystawując własną w tém korzyść PP. Fabrykantów (bo ile będą mieli zręczności zrobić obrót w kapitałach, powiększając zbyt rękodziel swoich w pewne miejsce, tyle same fabryki ich mogą mieć wielką wygodę przez to, że za dostarczone przez nich sukno w cenie, jaka z licytacyi wypadnie, bez zwłocznie dostaną zapłatę) zaręcza, że mogące pierwey zdarzać się w podobnych zdarzeniach

z powodu byłych wojennych wypadków zamitrzeżenia w opłacie, tą razą niemogą nikomu służyć za pretext obawy, gdyż w celu regularnéy opłaty za mającemi teraz nastać umowami, przedsięwzięte należyte środki. Nadto zas jeżeliby kto z nich miał jaką zaległość w Kommissoryacie lub Admiracyi, za dostarczone sukno z poprzednich Kontraktów, JW. Minister za odebraniem uwiadomienia, jaka komu należy summa, za jaką ilość sukna, i za jaki czas, przyymie na siebie staranność ku przyspieszeniu satysfakcyi, i nadal każdy może wprost udawać się do JW. Ministra w zupełnéy nadziei opieki Jego.

Sekretarz Antoni Wiskowski.

3 Kommissya Sądowa Edukacyina na Gubernie Litewskie, Białoruskie, Mińską i Obwód Białostocki ustanowiona, do wiadomości podaje: iż dla wyręczenia tak samey summy kapitalney rubli srebrnych 12.555 kop: 55 $\frac{1}{2}$ — jakoteż zaległych od niey procentów, dobra ewikycy za téż summę uległe, do dziedzictwa Chorążego Witebskiego Wincentego Hlaski należące, w Guber: Mohylewskiew powiecie Sieńskim położone, do wyprzedazy przez licytacyą w Kommissyi zadeterminowane, z powodu niejawienia się kontrahentów, wyprzedawane teraz będą w Mohylewskiew Izbie skarbowey, w terminach przez téż skarbową Izbę oznaczonych — *pierwszym* dnia 26 Aprila — *drugim* dnia 10go Maja idącego 1816 roku — życzący przeto wzmienione dobra Wiacior nabyć, bądź za gotowe pieniądze, bądź przez ubezpieczenie summy powyższej z remanentami funduszowi edukacyinemu należney, wzywają się: aby na przerzeczony termin w Mieście Gubernskim Mohylewie w tameczney skarbowey Izbie opatrzeni formalnościami prawem przepisanimi jawili się — O czém dla wiadomości potrzykroć do Gazety Kuryera Litewskiego podać, a dla opublikowania po Guberniach, Rządóm Gubernskim przy komunikacyach exemplarze obwieszczenia przesłać, taż Kommissya determinuje. — Januaryi 12 dnia 1816 roku. —

Adam Hrabia Chreptowicz Kommissarz.

Michał Dmuchowski Pisarz.

3. W handlu obrazów i kopersztychów, JP. *Weissa* w Kardynalii na ulicy zamkowej, znajduje się do sprzedania Pantalón, roboty Angielskiew, pięknego kształtu, z drzewa mahoniowego, o sześciu oktawach, ton przewyborny; Instrument ten jest mocno zrobiony, mechanika jego jest tak sztuczna, iż obeysćby się można bez pedaliów: mocniejszym lub słabszém przyciśnieniem palców, głos najsłabszy lub najmocniejszy wydać można, a przez nową tę mechanikę, nigdy się prawie instrument ten nie rozstraja, co wielką jest przysługą dla miłośników muzyki, mieszkających na prowincyi, gdzie częstokroć trudno mieć organistrza do nastrojenia. — W tymże handlu znajduje się do sprzedania Pantalón Wiedeński, cały z drzewa mahoniowego, brązem ozdobiony, pięknego, pełnego tonu. Obydwa te instrumenta łatwe są do grania, i za słuszną cenę nabyte bydź mogą.

3 Niżey podpisany mając sobie w roku 1811 powierzony do atentowania w Sądzie Głównym Litewsko-Wileńskim czasowego departamentu od W. Bogumiły z Hahnów Ostaniewiczowey interes pra-

wny z WW. Hermanem, Dydrychem, Krzysztofem i Ludwikiem Grothuzami Szambelaniami, po dekreście oczewistym Ziemskim Upitskim w roku 1802 lipca rogo dnia ferowanym, gdy dotąd żadney powziąć nie może wiadomości, czy W. Ostaniewiczowa jest w życiu, albo gdzie przebywa, z powodu więc, że sprawy w tymże departamencie są zbliżone do końca, i aktorat wzmienioney aktorki na ugodzie zapisany rychło wołanym bydź może, przez niniejszą tedy odezwę uprzedza W. Ostaniewiczową lub jey sukcesorow, iżby następującemu dosyć dla siebie ważnemu assystowali interessowi w departamencie, inaczey zmasać aktorat, lub się super ultymarnie kondemnować nie wiedząc o życiu aktorki zostanie przymuszonym. 1816 miesiąca stycznia rogo dnia. Bernard Sobański.

1. Sąd Taxatorsko Exdywizorski w majątności Rubnie w powiecie Wileńskim sytuowaney eksystujący, zbliżywszy swoję czynność ku oczewistemu rozsądzeniu; w przeciągu terażniejszego Mca Januaryi, ogólną kompetitorską sprawę wziąć ostatecznie do namowy postanawia, i w tym porządku zawiadania kredytorów i pretensorów mających stosunki do tego majątku, iżby bez żadney zwłoki dla objawienia swoich pretensyow w sądzie niniejszym jawili, gdyż w przeciwném zdarzeniu wedle regół remmissyinego dekretu na niestawiających ammissya zapisana zostanie — Ignacy Januszewicz, Sędzia Ziem. Ptu Oszmiań. Exdyw. Prezydujący — Rafał Pisanka Sędzia Grodz. Ptu Wileń. Exdyw. — Kazimierz Szyszko Sędzia Grodz. Ptu Zawil. Exdyw. Regent Marcelli Tallat.

1. Nizéy piszący się stosownie do oświadczenia w Kancellaryi Ziem. Wileń. w roku terażn. 1816. Januaryi 11 dnia przeciwko WW. Wiktorynowi Hoppenowi Rotm. Troc., Rafałowi Bienkuńskiemu. Prez. Tomaszowi Ganowi Sędz. Oszm. zanesionego: powtórnie zapowiadając proszę: aby ciż wspólnie wszyscy, jako Opiekunowie nieletniego Potomstwa zeszęgo Wincentego Hoppena: szczególniéy W. Bienkuński i Gan testamentem naznaczeni: Obligi Sukcessorom Wincentego Hoppena służące przez niego zazycia jeszcze wliczbie ośmiu sztuk u mnie zlokowane pod swój kwit odebrali i stosownie do Prawa oraz nieletnich dobra: Opiekuńską zajęli się czynnością. Marcin Szendziński.

1. Roku 1816 miesiąca Januar. 18 dnia — Sąd Taxatorsko Exdywizorski dekretem Remmissyynym Sądu Głgo Litew. Wileń. Departamentu drugiego na domiar satysfakcyi Wierzyzielom zeszęgo Wincentego Billewicza Szambellana Dworu Polskiego w dniu 15 praesentium do majątności Czekiszek w Pcie Rosieńskim sytuowaney zebrany, czynność swą pierwszemu zjazdowi właściwą dopełnił — Administracyą ustanowił, pomiar ziemi i komportacyą, przeznaczyszy powtórny zjazd swój na dzień 15 Nowembra tegoż roku odroczył — W jakim terminie że dzieło swe ostatecznie do końca doprowadzać przedsięwzie. wszystkich Interessowanych zawiadania — A w zdarzeniu nie jawienia się na oznaczony czas z pretensyami; że w skutek Remmissy, ammissyą pretensyow wszelkich zapisze — Urzędownie przez Gazetę Kuryera Litewskiego ogłasza. — Józef Burneyko Sędzia Ziem. Ptu Rosień. Exdywizor. — Antoni Chranowski Sędzia Grodz. Ptu Rosieńskiego Exdyw. — Wincenty Salmonowicz Grodz. Brasł. Pisarz Exdywizor. — Rejent Exdywizorski Ignacy Jagintowicz.

3. Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MO-SCI Samowładnającego całą Rosyą etc. etc. etc.

Z powodu uczynionéy w dodatku do gazety Korrespondenta Warszawskiego za Nrem 26 w dniu 1 kwietnia 1815 roku, ręką niby niejakiego JP. Stanisława Hromy-

ki Sędz. Niewiedz. w którym kraju i Dystrykcie mianującego się, w publiczney awizacyi, że ma u siebie obecne żadnemu powątpiewaniu nie uległe dowody w sparciu eksystencyi testamentu s p. Walentego Wolczackiego Biskupa Tomasenskiego w roku 1809 nastać mianego do tyżące razem upewnić zdolne że ów Hromyka za Pieczętarza do tegoż testamentu był osobiscie przez Biskupa proszonym i pisał się — Xiądz Taulery Wolzacki Kanonik Inflantski, brat rodzony tegoż Biskupa i ponim jedyny następca w celu spełnienia wyroku w Sądzie Ziem. Wileńskim pod rokiem 1814 Kwietnia 29 dnia zeszęgo, ponownie wszystkich w dniu 10 Czerwca przez gazetę Kuryera Lit. pociągniętych; a szczegunie JPana Stanisława Hromykę, dopiero jawiącego się przez niniejszą — Edyktalny Pozew przed Sąd Ziemski Ptu Wileńskiego jako po dekreście powtórny niestannym na tymże Hromyce w roku idącym Januar 10 dnia otrzymanym w tymże Ziemskim Wileńskim Sądzie wzywa po raz trzeci loco per agenda executionis, czyli w mieyscu Eksekucyi do usprawiedliwienia się z rejestru taktowégo z następných powodując przyczyn: imo Gdy WW. tytuł testament przez Urodz Fabjana Szukiewicza pod rokiem 1811 miesiąca Listopada, Urodz. Symplicyanowi Popławskiemu Prezydentowi Ziem. Lidzkim wręczony, a przezeń do Sądu Ziem. Wileń woryginale reprodukowany, w podpisach Biskupa i pieczętarzy z zewnątrzney swojęj postacyi jawną fabrykacyą zbrodni niewiedzieć przez kogo spełnionéy odliczył i wyswieceł tak dalece, że i Popławski i dalsi Donatoryuszowie Moniuszkowie, Trzemetcy Wolk Sędzia i Petrosolion onego się wyrzekli a Sąd Ziemski Wileński w widoku odkrycia sprawy rzecz całkowitą o sprawunek tego szpargału do Regestrow taktowych odesłał, i Xiędzu Kanonikowi Wolczackiemu pociągnąć wszystkich do rozprawy pozwem Edyktalnym determinował. — do Zaczym gdy przedmiot osnowany do rozbioru Materiy zasluguje iżby przez wszystkie stopnie dowodów przechodził podług srogosci Ustaw na taki rodzaj właściwych. — 3tio W jakimym względnie gdy Urodz Stanisław Hromyka, w gazecie Korrespondenta Warszawskiego przypowiadając się do uczęsnictwa sprawunku tegoż testamentu niby Pieczętarz swóy pobyt w majątku starey woli obwieszcza lecz w jakim kraju, Gubern. Powiecie, i Parafii ów folwark Eksystuje, nieprzynosi zawiadomienia, w którym oraz Dystrykcie Urzędem Sędziego zaszczycony nieobjasnia — Co większa przybycie osobistego dla udowodnienia swego podpisu do testamentu nie deklarując, wzywa tylko iżby się ktokolwiek do jego wprost udał dla przyjęcia świadectwa; przez taki więc sposób gdy Kabaliczną skłonność dla utworu tylko fakcyi nie zaś odkrycia prawdy zapowiada. — 4to Statut zaś Litew. w Art. 16 z Rozdz. 1 i Konst. 1726 wrodzaju stosunku do tyżących się stawac osobiscie przed Sądem rozkazały a osobno Art. 7 z Roz. 7go wzdarzeniu Dysputy własnoręcznych pismów lub ich wpierania komparować na Sądzie obecnie, nie zaś przez Plenipotentą przeznaczył, nakoniec gdy Art. 2gi z Roz. 8. Pieczętarzami do testamentów Urzędników, a w ich niebytności smą szlachte rodowitą w wielkim Xięstwie Lit. osiadłą wiary godną mieć chciał i determinował, z kąd wpływa rzeczowista powinność iżby ów Stanisław Hromyka Pieczętarzem mianujący się i pewność swego podpisu i kondycyje wyrażone podług Statutu udowodnił; z tych więc ogólnie przepowiedzianych pobudek Załicy Xiądz Kanonik pozywa Ożzałowanego Stanisława Hromykę przed Sąd Ziemski Wileński do Regestrow Taktowych o nakazanie warowania locum standi, a w kolei iżby Ożzałowany za dōysciem przez gazety téy Edyktalnéy cytacyi nie tylko sam osobiscie do wzmiankowanego Sądu przybywał, ale też złożył najpewniejsze dowody swego urzędowania, i kondycyi, niemniéy osiadłosci Ziemskiej przez należne od zwierzchnosci pod którą przebywa świadectwa przyczyn wszystkich przyjął nayrychleyszą, i żadnym zwłokom niepodległą rozprawą, stopniami stanowi Interestu odpowiedzialni, a wrzcie nieokazania dowodów teyże osiadłosci Ziemskiej, o postępienie z nimże wedle Art. 29 i 45 z Roz. 4 tudzież Monarszych Ukazów o rozciągnięcie kar prawami przepisanych i powróć wydatków prawnych.

Roku 1816 miesiąca Januaryi 14 dnia, Woźny nizéy podpisany świadcze iż Kopiją takową pozwu zgodną z niniejszym Autentykiem w Sprawie W Xiędza Taulerego Wolczackiego Kanonika Inflantskiego po Stanisława Hromykę Sędziego niewiedzieć w którym kraju i Dystrykcie mianującego się, przed Sąd Ziemski Ptu Wileńskiego do drzwi sądowych tegoż Ziemstwa Ptu Wileńskiego przybiłem i przez publiczne osobne Awizacye w Kuryerze Litewskim ozusymilem i opowiedziałem — Dat ut Supra.

Jan Sipowicz Woźny Ptu Wileńskiego.

3. Dom cały na Popławach pod Nr. 1333 sytuowany, z meblami i wszelkimi wygodami, z ogrodem, polami do zastawiania jest do najęcia, takż Kanarki, Skowronki kurantow uczone, Sroki gadające, Słowiki są do sprzedania, kto sobie życzy jedno albo drugą nabyć, niech się zgłosi do Aktorki tego domu. Dat dnia 13 Januar. 1816 roku.

Rozalia Frobenowa, teraż Sołocka Majorowa.